

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

Szám: 65/2020.(V.29.) határozat

Tárgy: Beszámoló Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2019. évi ellátásáról

H a t á r o z a t

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármestere az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a Magyarország Kormánya által elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2019. évi ellátásáról szóló beszámolót az 1. melléklet szerint elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Fekete Zsolt polgármester

Salgótarján, 2020. május 29.

Fekete Zsolt
polgármester

dr. Romhányi Katalin
jegyző

A határozatról értesülnek:

- 1./ Fekete Zsolt polgármester – *helyben*
- 2./ Humánszolgáltatási és Szervezési Iroda – *helyben*
- 3./ Irattár

Beszámoló

**Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
2019. évi ellátásáról**

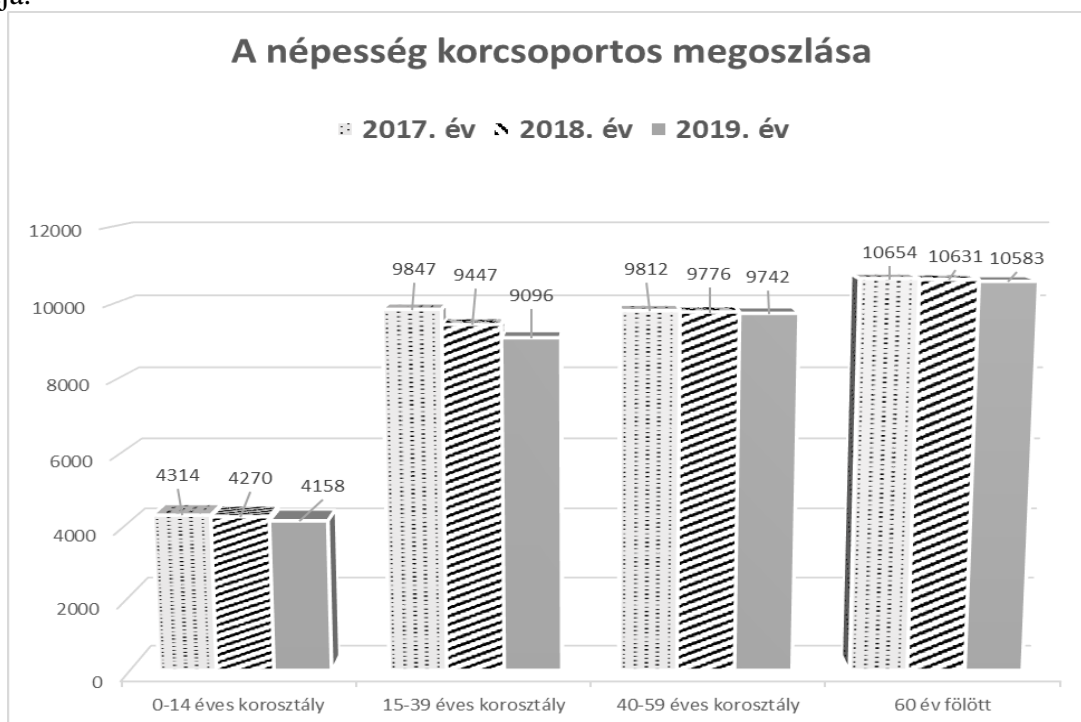
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Gyvt-ben foglalt kötelezettségnek eleget téve, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában résztvevő szakemberek bevonásával elkészítette beszámolóját.

1. Jogszabályi háttér

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (Gytr.)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális ellátásokról szóló 6/2015. (II. 19.) önkormányzati rendelete,
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 9/2014. (III. 27.) önkormányzati rendelete,
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a helyi járatú tanulói bérlettámogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelete.

2. Demográfiai adatok

A város lakossága évről-évre csökken, a korosztályos megoszlás az előregedő társadalmat mutatja.

/forrás: ksh.hu/

3. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultsággal összefüggő kérelmeket 1 fő gyámügyi ügyintéző és 1 fő szociális referens bírálja el.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, szünidei gyermekétkeztetésre, pénzbeli támogatásra vagy a Gyvt-ben és más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

2019. december 31-én 1230 fő volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek a gyermekétkeztetést kedvezményesen veheti igénybe, illetve egyéb, természetbeni juttatásokra (pl. ingyenes tankönyv, óvodás és 1-8 osztályig ingyenes étkezés, középiskolában 50%-os kedvezmény) is jogosult. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetében a megállapítás gyermekenként történik. A jogosultak minden év *augusztusában* és *novemberében* pénzbeli támogatásra jogosultak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak esetében alap összegű támogatás: 6.000.- Ft/fő, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500.- Ft/fő. A támogatás összegét a központi költségvetés teljes egészében megtéríti.
- Augusztus hónap vonatkozásában 8.640.500 Ft összegben történt felhasználás. Az összegből 204 fő kiskorú gyermek alapösszegű támogatást, 1083 fő kiskorú gyermek emelt összegű támogatást kapott, nagykorú gyermekek esetében alapösszegű támogatásra 13 fő, emelt összegű támogatásra 41 fő volt jogosult.
- November hónap tekintetében 7.910.500.- Ft összegű pénzbeli támogatás került lehívásra a központi költségvetésből. (kiskorú gyermek alapösszegű támogatás: 171 fő, emelt összegű támogatás 1005 fő, nagykorú gyermek alapösszegű támogatás 11 fő, emelt összegű támogatás: 44 fő.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása. A kérelmek ügyintézési határideje rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt és a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránt benyújtott kérelmek tekintetében 8 nap. A határozatokat mind a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mind a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet esetében, gyermekenként kell megállapítani. 2019. január és december közötti időszakban hozott döntések száma: 2328 db.

3.2. Gyermekétkeztetés

Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében, mini bölcsődében,
- az óvodában,
- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

- az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében.

3.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

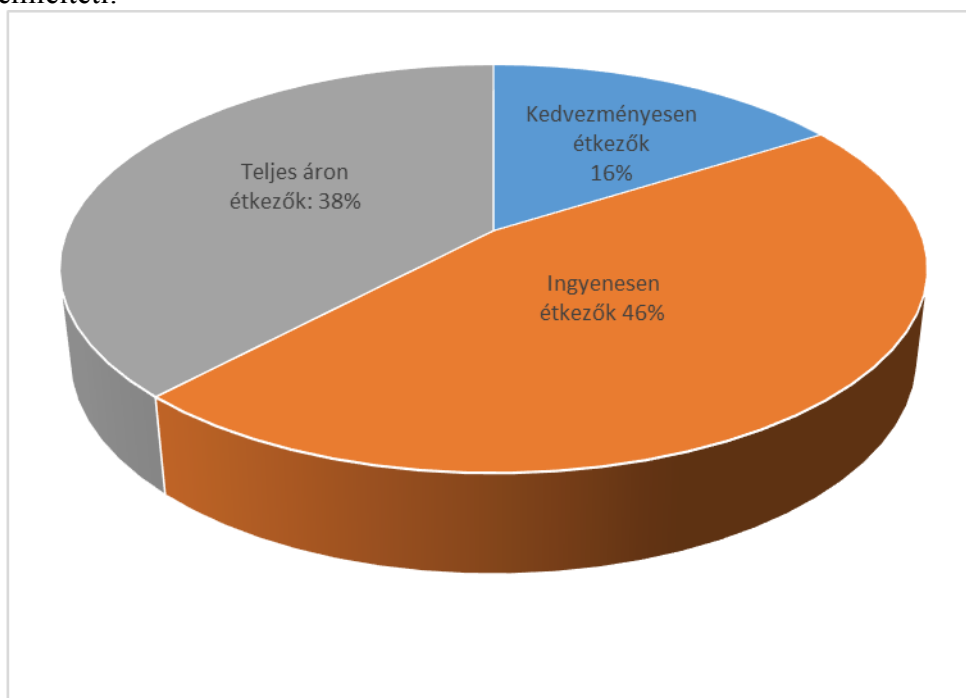
Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődés, óvodás, nyári napközis otthoni, az általános és középiskolai tanulmányokat folytató gyermekek számára.

A gyermekétkeztetés és a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítását a KIGSZ végezte különös figyelemmel a diétás étrend biztosítására.

Ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma 2019-ben

Jogcím	Bölcsőde	Óvoda	Ált.iskola	Gimnázium	Szakközép-iskola	Szakiskola	Kollégium	Összesen
Kedvezményes étkezés								
3 v több gyermekes családban élő gyermek			201	38	1		1	241
Tartósan beteg v. fogyatékkal élő gyermek			80	11	4	6	0	101
Rendszeres gyermekvéd. kedvezményben részesülő gyermek				6	1	1	25	33
Összesen:			281	55	6	7	26	375
Ingyenes étkezés								
Tartósan beteg v. fogyatékkal élő gyermek	3	31						31
Rendszeres gyermekvéd. kedvezményben részesülő gyermek	3	124	450				30	604
Nevelésbe vették v. utógondozott							10	10
1 főre jutó jövedelem miatt	24	339						363
3 v több gyermekes családban élő gyermek	2	94						94
Összesen:	32	588	450	0	0	0	40	1110
Teljes áron étkezők	1	62	716	107	10		20	916
Összes étkező:	33	650	1447	162	16	7	86	2401

Az alábbi diagram a térítésmentesen, kedvezményes térítési díjjal, illetve a teljes áron étkezők arányát szemlélteti:

/Forrás: KIGSZ/

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A települési önkormányzatnak - szünidei gyermekétkeztetés keretében - a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani kell a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2019. év tavaszi szünetében, 2 munkanapra a szünidei gyermekétkeztetést átlagosan 42 gyermek vette igénybe, az őszi szünetben 4 munkanapon 33 gyermek, a téli szünetben 5 munkanapon 29 gyermek. A leghosszabb, nyári szünidőben, 54 (az óvodák esetében 35) munkanapon át mindösszesen 206 gyermek részesült étkeztetésben.

3.3. Tanulói bérlet támogatás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: törvény) 74.§ (5) bekezdése értelmében a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat megtéríti a kötelező felvételt biztosító óvodába való utazás költségeit, továbbá szükség esetén gondoskodik kísérő személyről a gyermek részére, ha az óvoda a településen kívül található, és az óvodába való utaztatást az önkormányzat nem biztosítja. A kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik.

Salgótarjánban az egyes városrészek földrajzilag távol helyezkednek el egymástól, de közigazgatási határon belül vannak, ezért az önkormányzat önként vállalt szociális feladatként

biztosítja a helyi járáti tanuló bérlet megvásárlásához a 100 %-os támogatást, ezáltal a kötelező felvételt biztosító iskolába való eljutásukat.

A helyi járáti tanulói bérlettámogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelet értelmében az önkormányzat 100%-os bérlettámogatásban részesíti azon tanulót, aki

- a) Salgótarján Megyei Jogú Város közigazgatási területén lakóhellyel, illetve ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, kivéve a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégiumban kollégiumi tagsági viszonyal rendelkező tanulót, és
- b) Salgótarján megyei jogú város közigazgatási területén működő, a Salgótarjáni Tankerületi Központ által fenntartott általános iskola kötelező felvételt biztosító tagintézménnyel tanulói jogviszonyban áll, és
- c) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és
- d) a lakóhelyétől, illetve tartózkodási helyétől a b) pontban meghatározott tagintézménybe való utazás során helyi vagy helyközi menetrend szerinti közlekedő autóbusszal legalább három megállóhely távolságot kell megtennie, és
- e) nem jogosult a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet szerinti 100 % mértékű utazási kedvezményre.

A tanulói bérletek átadásáról a KIGSZ gondoskodik, minden hónap 5. napjáig.

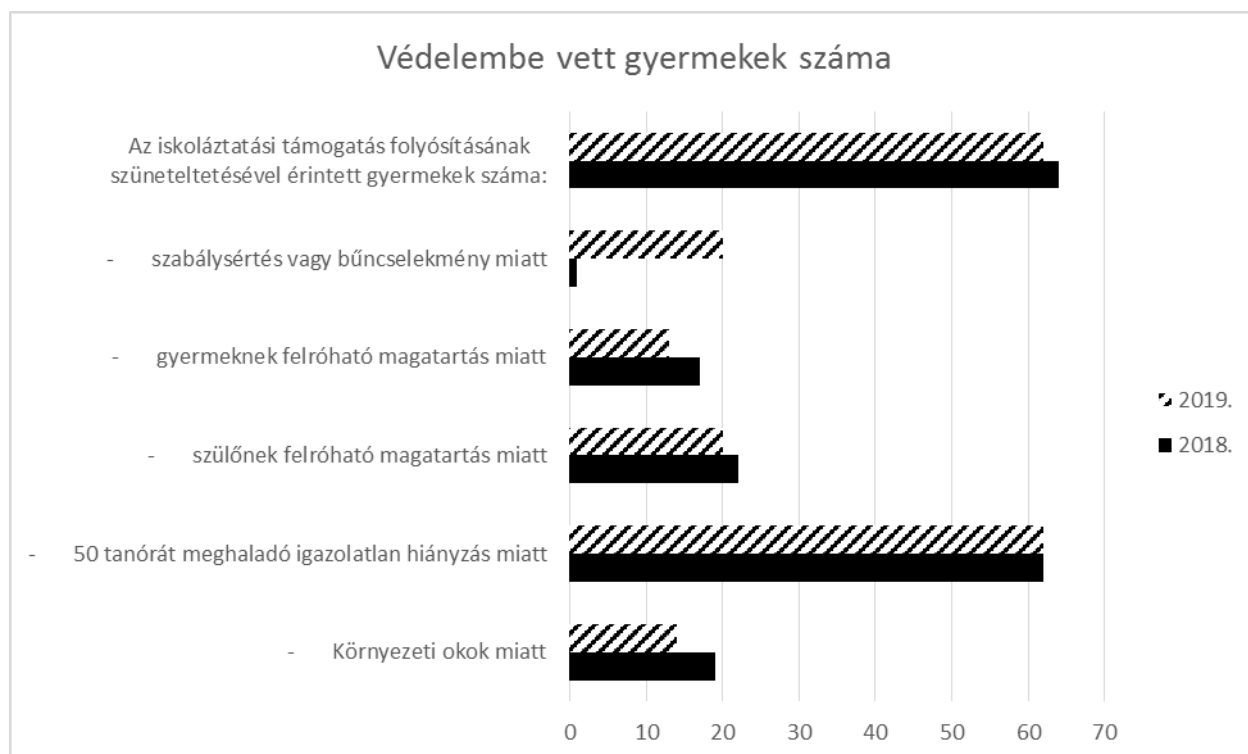
2019. évi bérlettámogatás

Hónap	Fő	Összesen
Január	219	477.420.-
Február	215	468.700.-
Március	216	470.880.-
Április	215	468.700.-
Május	208	453.440.-
Június	205	446.900.-
Szeptember	181	394.580.-
Október	172	374.960.-
November	172	374.960.-
December	169	368.420.-
ÖSSZESEN	1972	4.298.960.-

4. Gyermekvédelmi hatósági intézkedések

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések közé tartoznak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása, a védelembe vétel. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítását a Hatósági Iroda végzi. A gyámhivatal Salgótarján vonatkozásában a hatósági intézkedések közül a védelembe vétellel, valamint az iskoláztatási támogatás folyósításának szünetelésével kapcsolatban rendelkezik statisztikai adatokkal, amelyek azt mutatják, hogy a védelembe vételek száma Salgótarjánban

2018. évhez képest kismértékben nőtt, azonban jelentős kiugrás volt tapasztalható a kiskorúak által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény miatti védelembe vételek számában:

A nevelésbe vétel, valamint az ideiglenes hatályú elhelyezés vonatkozásában a gyámhivatal csak a Salgótarjáni Járási Hivatal illetékességi területére vonatkozóan rendelkezik adatokkal:

	2018.	2019.
Ideiglenes hatállyal elhelyezettek száma	46	52
Nevelésbe vettek száma	36	34

Továbbra is súlyos problémát jelent a városban a drog terjedése a fiatalok között, illetve a gyermeket nevelő szülők között is egyre gyakoribb problémaként jelentkezik a drogfogyasztás. A különösen veszélyeztetett környezetben élő gyermekek száma továbbra is magas.

5. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó ellátásait a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása (a továbbiakban: Társulás) keretében, a Társulás intézménye, a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja útján (a továbbiakban: Intézmény) látja el.

5.1. Család- és gyermekjóléti szolgálat

A családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan - egy szervezeti és szakmai egységben – működik: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, a járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az Intézmény a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a térség 29 településén látja el, lefedve ezzel a teljes salgótarjáni járást.

Az Intézmény számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az Intézmény szakmai szervezeti egységei közötti megosztásáról az intézményegység vezető gondoskodik. Az Intézmény szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkezik, szervezeti egységeit intézményegység vezetők irányítják, akiket az intézményvezető bíz meg.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait két önálló szakmai egység látja el:

- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ a szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk, egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok, gyermekek számára nyújt segítséget. Céljuk a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítése, a szülői kötelességek teljesítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése. A segítségnyújtás főbb formái között információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

5.1.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ személyi feltételei 2019-ben:

A 2019-es évben összesen 35 fő főállású dolgozó és 4 fő megbízási szerződéssel foglalkoztatott dolgozó állt alkalmazásban.

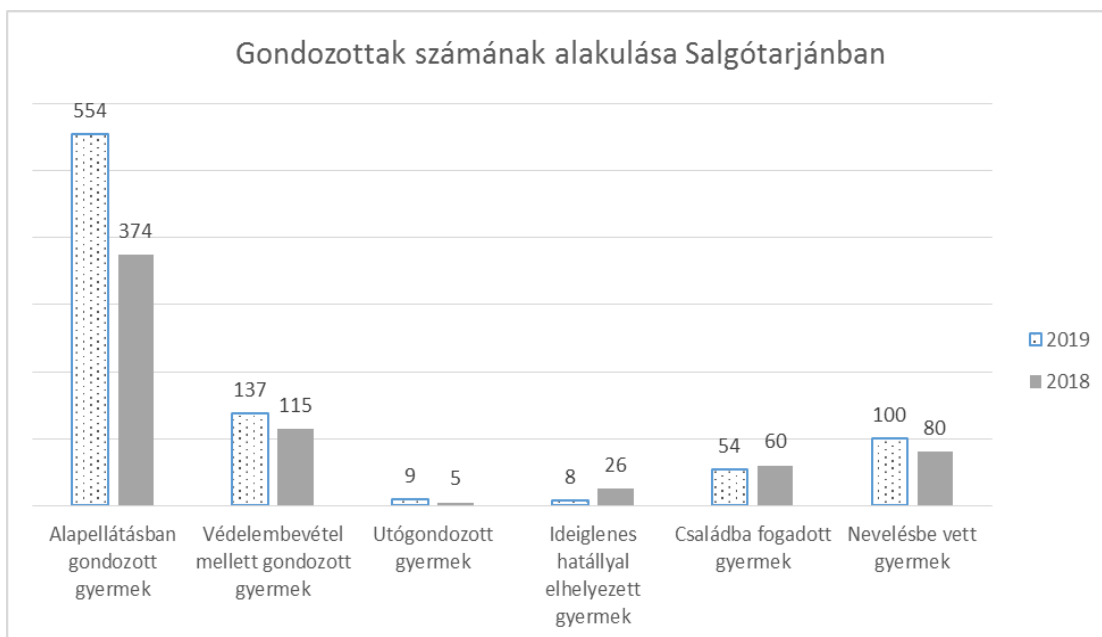
Főállású dolgozók: 1 fő szakmai vezető, 15 fő családsegítő, 8 fő esetmenedzser, 9 fő óvodaiskolai szociális segítő, 2 fő szociális asszisztens.

A megbízási szerződéssel dolgozókból 1 fő fejlesztőpedagógus, heti 20 órában, 1 fő jogász heti 10 órában, 1 fő pszichológus heti 15 órában, 1 fő addiktológiai tanácsadó heti 10 órában.

5.1.2. Tárgyi feltételek:

Minden főállású szakdolgozó laptop-ot kapott munkájának megkönnyítése céljából, mindenki rendelkezik saját használatú munkahelyi mobiltelefonnal; továbbá 2 intézményi gépjármű segíti a szakmai egységekben dolgozók munkáját a családlátogatások, hivatalos ügyek végzése céljából.

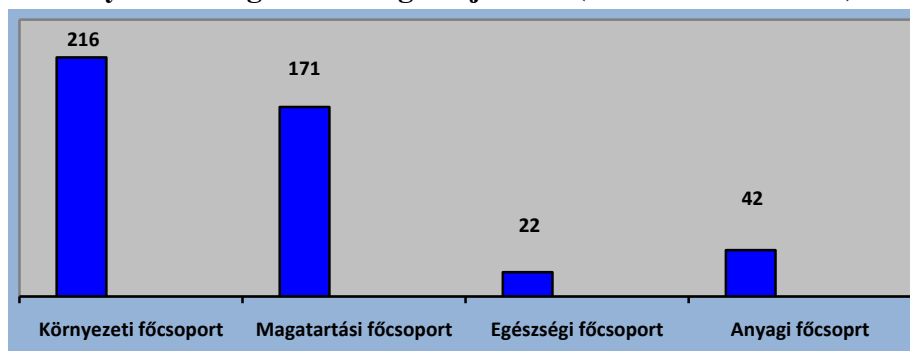
5.1.3. Család – és Gyermekjóléti Szolgálat, ill. Központ 2019. évi statisztikai adatai, tevékenységei, szolgáltatásai:

5.1.3.1. A kezelt probléma típusa és az ellátottak számának alakulása

Megnevezés	Kezelt problémák száma
életviteli	70
szenvedélybetegség	14
családi, kapcsolati konfliktus	79
családon belüli bántalmazás	5
elhanyagolás	61
gyermeknevelési	58
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	40
magatartászavar, teljesítményzavar	68
lelki mentális, pszichiátriai betegség	29
egyéb egészségi probléma	23
foglalkoztatással kapcsolatos	18
anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	109
ügyintézással kapcsolatos	42
információkéréssel kapcsolatos	77
Összesen	693

5.1.3.2. Veszélyeztetettségi okok Salgótarjában (halmozott adatok)

Veszélyeztetettségi okok részletezése				
okok		A veszélyeztettség fő oka	A veszélyeztettség halmozott okai	
		a	b	
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		451		
Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kiindulni)		216	425	
Ebből	nevelési probléma	49	49	
	szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	37	37	
	családi konfliktus	33	33	
	szülő(k) betegsége	4	4	
	gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	7	8
		lelki	8	8
		szexuális		
	gyermek elhanyagolása	fizikai	14	35
		lelki	4	33
	egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés		1	
	iskolai kirekesztés, erőszak	1	1	
	kortárs csoport negatív hatása	2	45	
	elégtelen lakáskörülmények	53	103	
kilakoltatás veszélye	3	10		
munkanélküliség	2	58		
Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		171	222	
ebből	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	34	34	
	drogfogyasztás	2	22	
	alkoholfogyasztás		2	
	csavargás	6	16	
	tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	117	128	
Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		22	68	
Ebből	tartós betegség	1	4	
	fogyatékoság	4	6	
	magatartás- vagy tanulási zavar	17	58	
Anyagi főcsoport összesen (a családra vonatkozóan)		42	87	

A gyermekek körében egyre fiatalabb korban megjelenik az alkohol- és drogfogyasztás. Ezzel szoros összefüggésben van a magas számú igazolatlan iskolai hiányzás, deviáns viselkedés. Ezen felül a kiskorúak terhessége is egyre magasabb számban jelenik meg, mely szintén szorosan kapcsolódik az igazolatlan hiányzásokhoz, illetve a korai iskolaelhagyáshoz.

A szülők alacsony iskolai végzettségéből, lakás - és életkörülményeiből adódóan generációs probléma, hogy a gyermekek előtt nincs pozitív példa. A szülők nem motiválják a gyermekeket, a fiataloknak nincs jövőképe, céltalanok. Munkát nagyon nehezen találnak, lakhatásuk sokszor bizonytalan, nem megoldott a szociális bérlakáshoz jutás sem körükben.

Gondozottjaink körében magas a száma azoknak a családoknak, akik tartozásokat halmoztak fel a közüzemi szolgáltatók felé különböző okok miatt. Emiatt sokszor a lakhatásuk-közvetett módon gyermekeik is veszélybe kerülhetnek, ezért javasoljuk az adósságkezelési szolgáltatás ismételt bevezetésének megfontolását Salgótarjában.

A családok életében gyakran tapasztalhatók életviteli, életvezetési problémák, amelyek összefüggésbe hozhatók a gyermekek viselkedésével és magatartási problémáival. Ezek sokszor családi konfliktushoz is vezethetnek.

A gondozottak körében tapasztalható, hogy nem rendelkeznek megfelelő higiénés ismeretekkel, amelyek az egészségügyi kockázaton túl a kiskorúak elhanyagolásához vezethetnek.

A kortárs csoportok negatív hatásának erősödése is megfigyelhető – egy deviáns gyermek viselkedése befolyásolja az egész osztályközösséget, csoportot.

2019-ben minimálisan növekedett a szolgáltatásban részesülők száma. A gondozási folyamat során a dolgozók számtalan olyan esettel találkozhatnak, ahol nem csak egy dolgot kell kezelni a családok életében, hanem az probléma mellé társul még sok más megoldásra váró feladat is.

5.1.3.3. Válsághelyzetben lévő várandós kiskorú gondozása

2019-ben Salgótarjában 9 esetben végzett gondozási tevékenységet a Család-és Gyermejkölési Szolgálat szociális válsághelyzetben lévő várandós kiskorú tekintetében.

5.1.3.4. Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

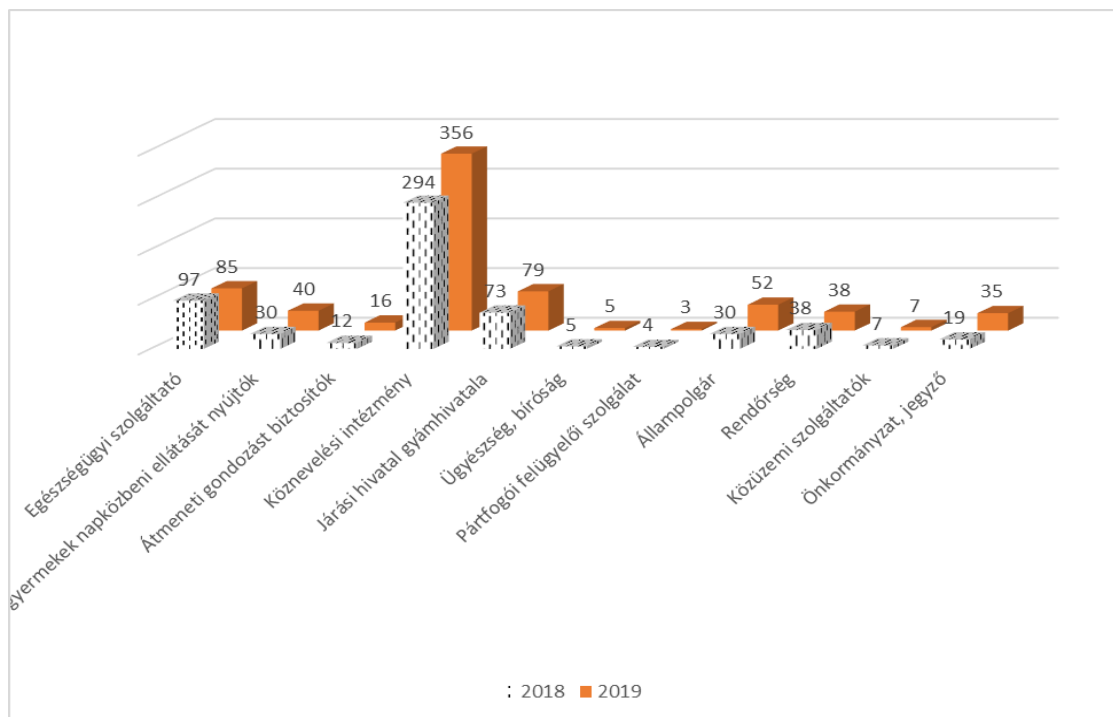
A Család-és Gyermejkölési Szolgálat és Központ 2019-ben 8 esetben kezdeményezett Salgótarjában ideiglenes hatályú elhelyezést. Ez a szám jelentősen csökkent a 2018-as 26 elhelyezéssel szemben. Az ideiglenes hatályú elhelyezést a gyermek súlyos veszélyeztetése, elhanyagolása, vagy a gyermek olyan magatartása indokolta, amellyel saját magát veszélyeztette.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata során nevelésbe vételre vagy családba fogadásra került sor a gyermekek tekintetében.

A nevelésbe vétel és a családba fogadás 2019-ban 154 gyermeket érintett összesen.

Az elkészült gondozási-nevelési tervben előírtaknak megfelelően a szakemberek a családdal együtt dolgoznak azon, hogy a gyermekek a családjukba visszakerülhessenek, megszűnjenek a veszélyeztető tényezők, a család ismét alkalmassá váljon gyermeke gondozására, nevelésére.

5.1.3.5. Az észlelő – és jelzőrendszertől érkezett jelzések száma 2019-ben

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő - és jelzőrendszert működtet.

2020. 02. 25-én tartotta meg Salgótarjánban a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: CSGYSZ) a kötelező éves tanácskozását, melyre a jelzőrendszer tagjai is meghívást kaptak. Ezen a rendezvényen elhangzott a 2019-es év, valamint az intézkedési tervben foglaltak értékelése, ismertetése.

A hagyományokkal szakítva nemcsak a CSGYSZ mutatta be tevékenységét, hanem a pártfogói felügyelői szolgálat vezetője, a zabari Gyermek Átmeneti Otthonának szakmai vezetője, illetve a salgótarjáni Magyar Vöröskereszt „Menedék” Családok Átmeneti Otthonának intézményvezetője is képet adott a megjelenteknek munkájukról.

A CSGYSZ 2019-ben megtartotta 6 szakmaközi megbeszélését, mely a szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben szerveződött.

A szakmaközi megbeszélésre meghívást kaptak a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjai, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükségesek.

A jelzőrendszeri tagok megküldték az 2019. 02. 28-ig az általuk elkészített éves beszámolót, amely alapján a Család – és Gyermekjóléti Szolgálat elkészítette településenként 2019. 03. 31-ig az intézkedési tervet.

Általánosságban elmondható, hogy a Szolgálat kapcsolata a jelzőrendszeri tagokkal megfelelő - ide nem értve a házi orvosokat - a tagok eleget tesznek az észlelő-és jelzőrendszer feladataiból adódó kötelezettségeiknek. A házi orvosok, házi gyermekorvosok túlnyomó többsége nem él jelzéssel a CSGYSZ felé, ezt helyettük a védőnő, asszisztens teszi meg, az is általános körükben, hogy nem jelennek meg meghívás ellenére sem az éves tanácskozáson.

5.1.3.6. A Család – és Gyermekjóléti Központ által biztosított speciális szolgáltatások

Speciális szolgáltatásokat végeztek:

- utcai szociális munkás 2 fő heti 20-20 órában,
- kórházi szociális munkás 1 fő heti 10 órában,
- fejlesztőpedagógus 1 fő heti 20 órában,
- kapcsolattartási ügyelet 2 fő heti 7-7 órában,
- jelzőrendszeri tanácsadó 1 fő heti 10 órában
- jelzőrendszeri felelős 1 fő heti 10 órában
- készenléti szolgálatot a salgótarjáni eszményesek és családsegítők látják el, heti váltásban.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet rendelkezésére áll azon kliensek számára, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más jogosult személy számára a találkozás máshol nem biztosítható. A szakemberek által kontrollált kapcsolattartást önkéntesen vagy gyámhivatali illetve bírósági kötelezés útján lehet igénybe venni.

A kapcsolattartási ügyeleten (Aranykor Idősek Klubja Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám) a kapcsolattartások szombat délutánonként történtek. 2019-ben a kapcsolattartási ügyeletet 191 alkalommal összesen 84 gyermek vett igénybe. A kapcsolattartások nagy része problémamentesen zajlott.

A helyszín a tevékenység megvalósítása szempontjából nem kifejezetten kedvező. Egyrészt befolyásolja az ottani gondozottak napirendjét, másrészt a rendelkezésre álló hely sok esetben túlszűfolt, mert a családokat nem tudjuk egymástól elszeparáltan fogadni. Nógrád megye területén tudomásunk szerint a salgótarjáni járásban valósul meg a legtöbb felügyelt kapcsolattartás.

Kórházi szociális munka

Célja, hogy a kórházi szociális és egészségügyi szakemberekkel, illetve területi védőnővel, együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anyának, szülőnek és gyermekének, segítséget nyújtson a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Az egészségügyi intézményeknek a gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzést kell tenni intézményünk felé a további elhanyagolás, bántalmazás megakadályozása érdekében.

2019-ben 7 esetben érkezett jelzés a Szent Lázár Megyei Kórházból.

A kapott jelzések zömében szülői elhanyagolás következtében kialakult egészségügyi problémák, valamint időskorúak miatt érkeztek.

A családsegítők minden jelzést követően fölkeresték a családot, és megtették a szükséges intézkedéseket.

Utcai szociális munka

Az utcai- és lakótelepi szociális munkát 2 főből álló operatív munkacsoport látja el, melynek célja, hogy felkutassák és elérjék az elsősorban veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat és számukra alternatívákat kínálnak szabadidejük hasznos eltöltésére. Különös figyelmet kell fordítani azokra a fiatalokra, akik napközben az iskolai órákról kimaradnak, illetve akik otthonról önkényesen eltávoznak, vagy gondozójuk a lakásból kitett.

A Városi Rendőrkapitánysággal közösen folytatódtak a péntek esti járőrözések, melynek célja a szórakozóhelyeken és közterületen lévő, a szülői házat engedéllyel - vagy anélkül elhagyó gyerekek felkutatása, sok esetben az ittas gyermekek áldozattá válásának megelőzése, illetve az ittas gyermekek hazaszállítása.

A járőrözés során igazoltatott veszélyeztetett kiskorúak szüleit a családsegítők felkeresték, és indokolt esetben megtették a szükséges intézkedést.

A 2019-ben nem érkezett olyan konkrét jelzés az utcai szociális munkások felé, amely gondozást, vagy intézkedést igényelt volna.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat megszervezésével a Központ állandó, folyamatos elérhetőséget biztosít a nyitvatartási időn túl, hétvégeken és ünnepnapokon felmerülő krízishelyzetekben.

A törvényi követelményeknek megfelelően a közzétett, munkaidőn túli időben hívható telefonszámon munkatársaink azonnali tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtásával igyekeznek segíteni a rászorulókon.

A családsegítők és esetmenedzserek heti váltásban látják el a készenléti szolgálatot. 2019-ben összesen 4 alkalommal történt konkrét megkeresés, azonnali intézkedést egyik eset sem igényelt.

Drog-prevenációs szolgáltatás, konfliktuskezelés

A Család – és Gyermejjóléti Központ prevenációs feladatainak ellátása során arra törekszik, hogy megelőzze vagy mérsékelje a fenyegető ártalmak kialakulását a gyermekeknél. Az időben, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkezett segítség hatékony tud lenni a gondok súlyosbodásának megakadályozásában, megelőzésében.

2019-ben végzett tevékenység:

- 18 alkalommal 416 fő részvételével, (Sóshartyán, Karancsság, SÁI Petőfi Sándor Tagiskola SE Kanizsay Dorottya Egészségügyi Szakközépiskola, SSZC) csoportos foglalkozás
- 8 fő gondozása

Jogi tanácsadás

A Salgótarjáni járás 5 településén: Salgótarjánban, Sóshartyánban, Karancslapujtón, Kazáron és Cereden összesen 502 fő vette igénybe a központ jogásza által biztosított ingyenes szolgáltatást.

A segítségkérés leggyakoribb témái:

- házasság felbontás,
- gyermekelhelyezés, gyermektartásdíj, kapcsolattartás,
- kiskorúak vagyoni ügyei,
- banki kölcsöntartozások,
- közüzemi hátralékok rendezése,
- örökléssel összefüggő ügyek,
- távollattal összefüggő ügyek,
- büntetőfeljelentés családon belüli erőszak, kk. veszélyeztetése, tartás elmulasztása,
- rokkantsági ügyek,
- apasági, gondnoksági peres ügyek.

Pszichológiai tanácsadás

Gyermekekkel és szülőkkel egyéni és csoportos foglalkozások keretében folytatott tanácsadás jellegű szolgáltatás. A rendelkezésre álló diagnosztikai eszközökkel történő konfliktuskezelés, kritikus helyzetek esetén sürgős segítségnyújtás, továbbirányítás.

2019-ben összesen 183 fő vette igénybe a szolgáltatást.

Főbb problémátípusok:

- iskolai hiányzás,
- válás, szülők közötti nézeteltérések,
- veszteségélmény feldolgozása,
- magatartási, illetve viselkedési problémák.

Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás

Célja az iskoláskorú gyermekek tanulásához szükséges alapvető képességeknek, hiányosságoknak a feltárása és fejlesztése, korrepetálás, osztályozó vizsgára való felkészítés.

2019-ben a fejlesztőpedagógiai szolgáltatást 16 gyermek vette igénybe 96 alkalommal.

Egyéb programok, tevékenységek

- Gyermeknap rendezvény: a SÁI 7 tagiskolájának és az Uzoni Péter Általános Iskola és Gimnázium 5 fős, hátrányos helyzetű csapata vett részt a játékos vetélkedőkön, ahol nemcsak a helyezést érték, hanem minden gyermek ajándékkal távozott a jó hangulatú rendezvényről.
- Környezettanulmány készítés: 141 esetben történt felkérésre 2019-ben.

6. Óvodai - iskolai szociális segítő tevékenység

2018. 09. 01-től kezdődően az óvodai-iskolai szociális tevékenység ellátása törvényi rendelkezés értelmében a Család – és Gyermekjóléti Központ feladata. Ezt az új szolgáltatást Központunk a Salgótarjáni járásban, a járás minden településén, minden köznevelési-közoktatási intézményben ellátja, függetlenül attól, hogy az intézmény állami, vagy nem állami fenntartású. Az óvodai – iskolai szociális segítők mintegy kapocsként működnek az intézmények és a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakemberek között.

Központunk tanácsadással, információnyújtással, és megfelelő tájékoztatással (a gyermekvédelem helyzetéről, vonatkozó jogszabályok változásairól, gyermekjóléti szolgáltatásról) segíti a felmerülő gyermekvédelmi problémák megoldását. Konkrét esetekben folyamatosan együttműködve az adott intézménnyel esetkonzultáció, esetmegbeszélés, esetkonferencia keretében segítjük a gyermeket érintő problémák megoldását.

A probléma jellegétől függően az óvodai- és iskolai szociális munkás kapcsolatot tart az érintett intézmény pszichológusával, fejlesztő pedagógusával, védőnőjével, gyermek óvónőjével, gondozójával és osztályfőnökével.

Az óvodai – iskolai szociális segítő tevékenységének alakulása:

- egyéni szociális munka: 1373 alkalommal
- csoportos szociális munka: 690 alkalommal
- közösségi szociális munka: 100 alkalommal
- 2 hét nyári táboroztatás közösen a rendőrséggel

7. Gyermek napközbeni ellátása

7.1. Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

A Salgótarján, Gerber Frigyes köz 2. szám alatt a Százszorszép Bölcsőde 52 férőhelyen várja a kisgyermeket egyéni és életkori igényeinek megfelelő életterben, korszerű, biztonságot nyújtó körülmények között.

A bölcsődei gyermekcsoport ideális létszáma 12-14 fő. A Százszorszép Bölcsődében az ellátás négy csoportszobában történik, két gondozási egységben, kettő 12-12 fős csoport 20 hetestől 1,5 éves korú gyermekek számára és kettő 14-14 fős csoport pedig 2-3 éves korú gyermekek számára.

A beíratottak körében az átlagos kihasználtság 81% volt, a 2019. december 31-i létszám 38 fő. A kisgyermek betegségei, hiányzásai miatt a kihasználtság 66 %.

7.2. Családi bölcsődék

A Társulás által fenntartott Százszorszép Bölcsőde által nyújtott szolgáltatáson kívül a gyermekek napközbeni ellátását nem állami fenntartású családi bölcsődék is biztosítják. A Futrinka-meseház Nonprofit Kft. által, Salgótarján, Rózsafa út 106. szám alatt fenntartott családi bölcsőde 7 férőhelyen, a Reménység Gyermeksegély és Rehabilitációs Alapítvány jogutódja, az Élünk Együtt Alapítvány által fenntartott családi bölcsődék a Salgótarján, Május 1. út 72. szám alatt 7-7 férőhelyen nyújt szolgáltatást, 2019. decemberéből további 2 csoportban, 5-5 férőhelyen várják a kicsiket. A Közgyűlés döntése értelmében a Futrinka családi bölcsőde, valamint a Május 1. út 72. szám alatt működtetett családi bölcsődék működését – ellátási szerződés keretében - 30.000 Ft/férőhely összegben támogatja az Önkormányzat.

7.3. Gyermek átmeneti gondozása

A Gyermek Átmeneti Otthona Zabaron működik, átlagban 134 %-os volt az intézmény kihasználtsága 2019 december 31-ig. A férőhelyek száma 12 fő.

A gyermek átmeneti otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

7.4. Családok átmeneti otthona

A Családok Átmeneti Otthona olyan gyermekjóléti alapellátás, amely a családi krízis következtében otthontalanná vált szülők és gyermekeik részére, átmeneti időre – az elhelyezést kiváltó okok megszűntéig - otthonszerű elhelyezés formájában együttes lakhatást és ellátást biztosít. A Családok Átmeneti Otthonában való tartózkodás ideje 12 hónap, ami egyszeri indokolt esetben 6 hónappal, vagy a tanítási év végéig meghosszabbítható. A Családok Átmeneti Otthona 16 férőhelyen működik Etesen, az átlagos kihasználtság az év során 88 %-os volt.

8. Hatósági engedélyezés és ellenőrzés

A Társulás által nyújtott gyermekjóléti alapellátások engedélyezését, valamint a szolgáltatások szakmai jogszabályokban előírt személyi és tárgyi feltételeinek ellenőrzését – ez előző évekhez hasonlóan - a Nógrád Megyei Kormányhivatal látja el.

A Működést Engedélyező Hatóság 2019-ben a gyermekjóléti alapellátás tekintetében elvégezte a Salgótarjánban működő Százszorszép Bölcsőde ellenőrzését. Az ellenőrzés a szolgáltatás hatályát érintő hiányosságot nem tárt fel.

9. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

Az áldozattá váló és a bűnelkövetők között egyik leginkább veszélyeztetett a serdülő és fiatal-felnőttkorosztály.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 2017. márciusi ülésén fogadta el a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepciója 2017 – 2023. című dokumentumot. A stratégia kiemelt célkitűzésként fogalmazta meg a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzésével kapcsolatos célokat, a településbiztonság fokozása érdekében megvalósítandó feladatokat, az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítségével kapcsolatos elvárásokat, illetve a bűnismétlés megelőzéséhez szükséges irányvonalakat.

A Salgótarjáni Rendőrkapitányság is kiemelt figyelmet fordít a gyermek- és fiatalkorúak sérelmére, illetve az általuk elkövetett jogsértésekre, valamint azok megelőzésére, felderítésére. A korábbi évek statisztikai adatai alapján a gyermek- és fiatalkorúak továbbra is túlnyomó többségben nagyon elleni bűncselekmények, iskolán belüli erőszak, családon belüli erőszak, ritkán nemi erkölcs elleni bűncselekmények áldozatává válnak, illetve azok elkövetői.

A fiatalok áldozattá, elkövetővé válásának megelőzését célozza meg a Rendőrkapitányság azzal, hogy az iskolák és az iskolarendőr, a bűnmegelőzési előadó folyamatos és élő kapcsolatot alakított ki a tagintézményekkel. D.A.D.A. órák keretében továbbá az eseti bűnmegelőzési órák megtartásával az aktuális problémának megfelelően mindig úgy kerülnek megválasztásra, hogy azok a gyermekekben a veszélyhelyzetek felismerési képességét elősegítse, és hozzájáruljon a megfelelő döntéshozatalhoz. A kiskorúakra vonatkozó jelzésadási kötelezettségnek folyamatosan eleget tesznek, a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatára felé 38 esetben küldtek kiskorú veszélyeztetettségéről szóló adatlapot.

10. Pártfogó felügyelői feladatok, áldozatsegítés, jogi segítségnyújtás a gyermekvédelem területéhez kapcsolódóan

10.1. Pártfogó felügyelők munkája

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

A pártfogói felügyelet a Nógrád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztályán működött 2019-ben.

A pártfogó felügyelők által ellátott ügyekben változatlanul a vagyon elleni és a közlekedési bűncselekmények dominálnak, az elkövetők jelentős része férfi, a női elkövetők száma 15 % alatti. A pártfogó felügyelők a 2019. év folyamán összesen 1925 ügyben jártak el, ez 5% csökkenés az előző évhez képest

A pártfogó felügyelet végrehajtása ügycsoportban 564 db ügyet láttak el a pártfogó felügyelők, ebből 226 db ügy fiatalkorú.

A gyámhatóságok megelőző pártfogási jogintézmény eljárásához készített kockázatértékelésen alapuló környezettanulmányai, illetve az elrendelt megelőző pártfogó felügyelet végrehajtása, a társintézményi együttműködések szélesítésére adott lehetőséget, és egyes esetekben a hatékonyság is láthatóbb, de továbbra is kétségeket támaszt az alulról nyitott korhatár, és ehhez kapcsolódóan a gyermekek kriminalizálása a pártfogó jelenlétével.

A pártfogó felügyelő által készített környezettanulmány a fiatalkorúak elleni büntetőeljárásban kötelezően beszerzendő bizonyítási eszköz. A környezettanulmány elkészítéséhez a pártfogó felügyelő megtekinti a terhelt lakóhelyét, iskolai, munkahelyi véleményt szerez be, meghallgatja a fiatalkorú terhelt törvényes képviselőjét, információt kér a gyermekjóléti szolgálattól, szükség esetén a fiatalkorút befogadó intézménytől. A környezettanulmány a terhelt életviszonyaira és életvitelére jellemző tényeket és körülményeket írja le, tartalmazza a családi körülményeire, baráti kapcsolataira, egészségi állapotára, szenvedélybetegségére, lakhatási körülményeire, iskolai végzettségére, szaktudására, munkahelyére, foglalkozására, jövedelmi viszonyaira, szabadidő-eltöltési szokásaira, a bűncselekmény elkövetésekor jellemző - és azóta bekövetkezett változásokra vonatkozó - információkat. A pártfogó felügyelő környezettanulmányt készít továbbá a fiatalkorú szabadságvesztésre történő befogadásakor, a kegyelmi eljárás során, és az államot illető bűnügyi költség és rendbíróság megfizetését elengedő döntés előkészítése során.

2019. évben 340 db ügy érkezett, 333 db környezettanulmányt készítettek el a pártfogók, ebből 305 ügy fiatalkorú bűnelkövetőhöz kapcsolódik.

A megelőző pártfogáshoz kapcsolódó, kockázatértékelésen alapuló környezettanulmányok száma ezen felül 120 volt. Megelőző pártfogás elrendelésére 9 esetben került sor.

Az Igazságügyi Osztály pártfogó felügyelői 2019. évben 28 db pártfogó felügyelői véleményt készítettek el. A szakértői véleményként készített speciális pártfogó felügyelői vélemény kérése ritka, emellett minden közérdekű munka végrehajtási ügyben speciális pártfogó felügyelői vélemény készülhet a munkahely kijelölése előtt.

A közérdekű munka végrehajtásának szervezése és ellenőrzése ügycsoportban 266 db új ügy érkezett, így 893 ügy volt folyamatban, ebből 101 ügy fiatalkorú bűnelkövetővel kapcsolatos. A tárgyalás mellőzésével hozott ítéletek aránya sajnos magas: 45%. Ez a fiatalkorúak ügyében hozott ítéletek tekintetében is megállapítható, a megyei ítélkezési gyakorlat egyre inkább a felügyeleti tevékenységet szorítja vissza. A munkahely kijelölések folyamatosnak mondhatók, ami azt jelenti, hogy az önkormányzatok - a jogszabályi környezet változását követve - immár foglalkoztatják az elítélteket. Foglalkoztathatósági szakvélemény elkészítésére 8 egészségügyi szolgáltatóval kötött a kormányhivatal megállapodást. A büntető és szabálysértési ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenység (mediáció) végrehajtására. A közvetítői feladatok ellátására szakosodott pártfogó felügyelők 2019. évben 170 db közvetítői eljárásra utalt büntető ügyben és 109 szabálysértési ügyben jártak el (összesen: 279 ügy). Ebből 40 ügyben volt fiatalkorú az érintett terhelt. Az esetek közel 80%-ában megállapodás született. Az Igazságügyi osztály ügyfélfogadási ideje folyamatos. Az ügyfélfogadással kapcsolatos panasz nem érkezett. Az osztályvezető is teljes értékű pártfogó felügyelői munkát végez, így érhető el egy még kezelhető ügyteher, és az egyéni ügyszámmutatók így kiugró eltéréseket nem mutatnak. A pártfogók a honlapon közzétett ügyfélfogadási időpontokon túl, személyesen vagy telefonon teljes körű tájékoztatást nyújtanak az adott ügyekre vonatkozóan a társintézmények dolgozóinak, emellett jelentős területi munkavégzést végeznek, fiatalkorú pártfogoltak irányában kiemelten, felnőtt

ügyekben az esethez igazodva. Ezen területi feladatellátás a jelzőrendszeri együttműködési munka alapját képezik. Módszerek tekintetében több évtizedes szakmai tapasztalatainkra alapozva hatékony egyéni esetkezelést alkalmaznak, csoportos foglalkozásokat nem szerveznek, az ellátotti réteg jövedelmi viszonyaihoz igazodva utazási többletterhet a csoportokon való részvétellel nem kívánnak képezni. A Balassagyarmati Törvényszék Büntető kollégiumának az év során jeleztük azonban, hogy szükség esetén felkészültünk a külön magatartási szabályok csoportos kezelésére, különösen viselkedéskorrekció, agressziókezelés, és egyéb reszocializációs technikák alkalmazásával.

A Jogi segítségnyújtási rendszer és az Áldozatsegítő Szolgálat a Nógrád Megyei Kormányhivatal járási hivatalaihoz került, így 2019-ben már csak a másodfokú döntések jogköre maradt a NMKH Hatósági Főosztályánál. 2020-márciusától a két terület ismét a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztályán végzi feladatait.

10.2. Áldozatsegítő szolgálat: 2019. évre vonatkozóan:

A vizsgált időszakban 70 fő vette igénybe az áldozatsegítő szolgáltatásokat az alábbi ügyekben:

- érdekvérvényesítés elősegítése (tájékoztatás, jogi tanácsadás, kapcsolatfelvétel egyéb szervvel)
- azonnali pénzügyi segély (25 esetben készpénzben történt kifizetés, valamint 10 esetben visszautasítás történt)
- állami kárenyhítés
- áldozati státusz igazolása (26 esetben állítottunk ki igazolást)
- szakjogászai segítségnyújtás (jogi segítségnyújtás keretében 3 áldozat kért segítséget)

A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság és a városi kapitányságok által büntető-, és szabálysértési eljárás kapcsán kiállított igazolások száma: 9. Az ügyfelek az esetek nagy részében a rendőrségtől értesült az áldozatsegítő szolgálatról, de előfordult, hogy ismerősöktől szereztek tudomást erről a lehetőségről.

Állami kárenyhítés iránti kérelmet 1 esetben nyújtottak be. Ezekben az ügyekben az áldozatsegítő szolgálat támogató hatóságként járt el, és a kérelmeket továbbította a Nógrád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztályához, aki döntő hatóságként első fokon eljár. Fentiekre tekintettel az állami kárenyhítés kapcsán az elbírálás, a kifizetett összeg, a visszatérítés, valamint a nyomozó hatóság által kiállított igazolások vonatkozásában a Nógrád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya tud tájékoztatást nyújtani.

10.3. Jogi segítségnyújtás

A jogi segítségnyújtási rendszer jelenlegi formájában 2004. óta működik, a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat 2004. április 1-én kezdte meg működését elsőként a peren kívüli jogi segítségnyújtás biztosításával. 2008. január 1-től a bíróság előtti képviseletet ellátó pártfogó ügyvédet is biztosítja a rászorulóknak számára, amely 2015. november 1-től kiegészült a nyomozati szakban igényelhető pártfogó ügyvédi képviselet igénybevételének lehetőségével. A Jogi Segítségnyújtó Szolgálat 2017. január 1. napjától a Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatal Gyámügyi Osztály keretén belül, 2017. szeptember 6-tól pedig a Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály keretén belül működik. 2020-márciusától ismét a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztályán végzi feladatait.

A jogi segítségnyújtási kérelmet az a járási hivatal bírálja el, akinek a területén az anyagi szempontból rászorultnak tekintendő ügyfél lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik. Konkrét tevékenysége kiterjed a peren kívüli (tanácsadás, tájékoztatás, okiratszerkesztés, beadványkészítés), és a peres ügyekben (pártfogó ügyvédi képviselet) lefolytatott engedélyezési eljárásra, kivételes esetben a pártfogó ügyvéd kirendelésére, a támogatás felülvizsgálatára, a pártfogó ügyvéd díjának megállapítására, vezeti az ehhez kapcsolódó nyilvántartást, valamint együttműködik és kapcsolatot tart a bíróságokkal, önkormányzatokkal, valamint a jogi segítőkkel, ügyvédekkel, ügyvédi irodákkal.

Az állami jogi segítségnyújtási szolgáltatások:

1. Peren kívüli segítségnyújtásként:
 - jogi segítők által adott jogi tanácsadás,
 - okiratszerkesztés.
2. Peres segítségnyújtásként:
 - polgári és közigazgatási eljárásokban pártfogó ügyvédi képviselet biztosítása,
 - büntetőeljárásokban a sértett, magánvádló, magánfél, a vagyoni érdekelt, az egyéb érdekelt, pótmagánvádló valamint a terhelt részére költségkezdvezmény igénybevétele engedélyezhető a büntetőeljárásban (nyomozási, ügyészségi, és bírósági szakban egyaránt), melynek keretében a magánvádló, a magánfél, a vagyoni érdekelt, az egyéb érdekelt és a pótmagánvádló pártfogó ügyvédi képviseletre jogosult, míg a terhelt a kirendelt védő díjának állam általi előlegezésére és viselésére.
3. Segítségnyújtás határon átnyúló jogvitában
4. Illegális migránsok peren kívüli támogatása.

11. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2015-ben adott felhatalmazást az újjászerveződött Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban KEF) működésére. A KEF ebben az évben új tagokkal kezdte meg munkáját, és alkotta meg Salgótarján Megyei Jogú Város Drogellenes Stratégiáját 2016-2020 évre. Az induláshoz a „KEF együttműködési támogatás tréning” nyújtott segítséget. Kapcsolatunk a kezdetektől fennáll az Eger RÉV Szenvedélybeteg – Segítő szolgálattal.

Tevékenységük:

- 2018-ban átfogó felmérést készítettünk „Kábítószer-probléma és szerhasználat feltérképezése a 11. osztályos diákok és osztályfőnökeik körében Salgótarján és Nógrád megye középiskoláiban” címmel. 2018-2019 évben a felmérés eredményeinek ismertetésére került sor különböző szakmai fórumokon. 2019. évben iskolai keretek között NMKH Népegészségügyi Főosztály munkatársa (a KEF tagja) interaktív előadásokat tartott a különböző addikciót okozó szerek egészségre gyakorolt hatásáról.
- A KEF szakmai terve 2018-2019. évre a „Szegregáció és drog Salgótarjánban” című felmérés elkészítése volt. A pályázati (A KAB-KEF-18-A-26297) döntés, a felmérés előkészületei, valamint a bevonható szakemberek leterheltsége a cselekvési terv felülvizsgálatát tette szükségessé. Ennek eredményeképp a felmérés megvalósítását a KEF elhalasztotta, és előtérbe helyezte a 2018-ban elkezdett munka folytatását, szakmai fórumok, és interaktív előadások megvalósítását a szerhasználati felmérésre alapozva. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évben is csatlakozott a kábítószer elleni küzdelem világnapi rendezvényekhez. 2019. június 26-án az Apolló moziban a Csodálatos fiú című film megtekintésére, valamint közös eszmecsere került sor. A meghívott vendégek a KEF tagjai,

gyermekvédelemben, szociális ellátásban, egészségügyben, oktatásban dolgozó szakemberek és érintett szülők voltak. A beszélgetés témája a film kapcsán felmerülő kérdések voltak.

A rendezvényről összefoglalót készített, és hírműsorában közvetített a Salgótarjáni Városi Televízió, mely https://www.youtube.com/watch?time_continue=176&v=2bXWzx6gNxc oldalon megtekinthető.

2019. szeptember 27-én került megrendezésre Egerben a XVIII. REGIONÁLIS DROGÜGYI KONFERENCIA, melyen a salgótarjáni KEF képviselői részt vettek.

12. Civil szervezetekkel való együttműködés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában nagy szerep jut a Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Szervezetére (a továbbiakban: Vöröskereszt). Az Önkormányzat és a Vöröskereszt 2017. január 1. napjától együttműködési megállapodást kötött a MENEDÉK Családok Átmeneti Otthona működtetésének támogatása céljából. A MENEDÉK Családok Átmeneti Otthona 1992. óta nyújt átmeneti elhelyezést nemcsak salgótarjáni, de az ország bármely részéről érkező hátrányos helyzetű családoknak, anyáknak, apáknak és gyermekeiknek, akik szociális, pszichés, bántalmazás és egyéb okból kerültek krízishelyzetbe.

Az Intézmény három szinten végzi a gyermekek átmeneti gondozását:

1. Pályázati támogatásnak köszönhetően 4 férőhelyen krízis ellátást végeznek bántalmazott anyák és gyermekeik számára. A krízisellátás a bántalmazottak számára elkülönített szobában történik.
2. 40 férőhelyen átmeneti ellátást nyújtanak gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek, szülők és várandós anyák részére, szükség szerinti teljes ellátással. Az átmeneti otthon keretében 12 lakószobában, megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkező lakószobában tudják elhelyezni a klienseket. Az Intézmény szakképzett munkatársai a nap 24 órájában vannak jelen. Az otthonba bekerülő családoknak egy-egy családgondozó a segítője, akivel megállapodást kötnek. A megállapodásban rögzítik, hogy az intézményben való tartózkodás alatt milyen célokért dolgoznak, milyen erőforrásokkal rendelkeznek, és mit vállalnak céljaik elérése érdekében. A családgondozás folyamatában az Intézmény szoros kapcsolatot tart fenn a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja Család- és Gyermekjóléti Szolgálatával és – Központjával. 2019. évben 51 család 153 gyermekével élt otthonban.
3. 2018-tól európai uniós pályázat támogatásával bővítették szolgáltatásukat 2 db Félutas Ház működtetésével. A Félutas Ház szolgáltatás során kizárólag a kapcsolati erőszak miatt krízisközpontba került bántalmazottak és családtagjaik számára nyújtanak ellátást. 2019-ben a szolgáltatás 100%-os kihasználtsággal működött.

13. Pályázatok

- 13.1. A Salgótarjáni járásban az EFOP 1.4.2.-16-2016-00003 azonosító számú „Integrált Térségi Gyermekprogramok” megnevezésű, „Esély a gyermekeinknek” című program (ESZA) 2017. november 1-től indult el.

A program keretén belül a gyermekes családokat célzó személyes szolgáltatások és ellátások fejlesztése, a szegény családokban élő gyerekek fokozott támogatása, szocializációjuk segítése, körükben a Biztos Kezdet szemlélet elmélyítése, elterjesztése, a hátrányos helyzetű gyerekek iskolai és iskolán kívüli képesség- és készségfejlesztése, egészségtudatos életmód elterjesztése valósul meg 54 hónapig.

A projektben Salgótarján (Baglyasalja, Zagyvapálfalva és Művész-telep városrész), Zabar, Kazár-Mizserfa, Sámsonháza, Nagybárkány, Sóshartyán, Karancsság, Etes, Ságújfalu, Karancskeszi, Egyházasgerge és Litke vesz részt. Ezen települések/településrészekben belül 8 helyen - Salgótarján- Zagyvapálfalva, Salgótarján-Baglyasalja, Etes, Karancsság, Kazár-Mizserfa, Litke, Sóshartyán, Zabar - működik jelenlétház.

A jelenlétház több funkciót tölt be, egyrészt a gyerekek és a szülők szabadidejének hasznos eltöltésére szervezett programoknak, közösségi, segítő foglalkozásoknak (adósságrendezés, pénzkezelési ismeretek, közös stratégiák kidolgozása, művészeti foglalkozások, mobil utazóhálózat szakembereivel – pszichológus, gyógypedagógus, szociális munkás - történő közös beszélgetések, foglalkozások, jogi tanácsadást, stb.) ad helyet, találkozási lehetőségeket nyújt a település lakói számára, illetve segíti a megfelelő információkhoz való folyamatos hozzáférést, másrészt a családok szűkös anyagi lehetőségeiből fakadó problémák enyhítése érdekében biztosít szolgáltatásokat (mosás, tisztálkodás, stb.), de például tanulást segítő foglalkozásokkal biztosíthatja a felkészülést azon gyermekek számára, akiknek az otthoni környezet nem teszi lehetővé a nyugodt tanulást.

A salgótarjáni városházán elérhető a szakembereket összefogó, a programot koordináló Gyerekesély Iroda. A gyerekbizottság törekszik orvosolni a jelenlétházakban visszakösző, és az állami ellátórendszer által nem kezelt problémákat. A projekt rendelkezik krízisalappal, amelyből indokolt esetben támogathatják a családok rendkívüli kiadásait.

- 13.2. A fenti programhoz kapcsolódó EFOP 2.1.2-16-2017-00009 számú, „Esély a gyermekeinknek” program infrastrukturális héttére című projektből 7 db jelenlétház kialakítása történt meg. Jelenleg a már korábban kialakított közösségi térrel együtt (Salgótarján-Zagyvapálfalva) 7 helyen már a felújított ingatlanokba várják a települések lakosait, gyermekeit a szakemberek. Egy helyen még a közműbekötésre várunk, ezért még ideiglenes helyszínen működik a jelenlétház, a munkálatok befejezését követően Etesen is a végleges helyszínen folytatják a segítő munkát.
- 13.3. Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása az EFOP-1.8.7-16. kódszámú felhívás keretében benyújtott, EFOP-1.8.7-16-2017-00039. azonosító számú, a „Prevenció- innováció és célzott prevenciós programok a Salgótarjáni járásban” című támogatási kérelme támogatást nyert. A projekt időtartama: 2019. március 1 – 2021. 03. 31. Az elnyert támogatási összeg 98.680.671 Ft. A projekt során szerhasználat megelőzése és visszaszorítása érdekében szemléletformáló programok, valamint célzott beavatkozások támogatására kerül sor, különös tekintettel a közösségek és családok bevonására.

A pályázati program keretében az alábbi prevenciós programok valósulnak meg:

- Információnyújtáson alapuló programok kialakítása és megvalósítása, Fórum szervezése.
- A szülők és a család bevonásával megvalósuló a családi rendszer megerősítését, a szülői készségek fejlesztését szolgáló speciális programok megvalósítása;
- A sport segítségével speciális családi sport-programok megszervezése a társuláshoz tartozó településeken;
- Érzelmi és érték közvetítő nevelést segítő programok, melyek célja, hogy hozzájáruljanak a szerhasználattal kapcsolatos téves információk, hiedelmek korrigálásához, az ismeretek bővítéséhez;

- A szerfogyasztó fiatalokkal foglalkozó szervezetek, intézmények területi és szakmai alapon való együttműködésének kialakítása és fejlesztése, a helyi összefogás erősítése;
- Közös munkán alapuló Drog-prevenációs Akcióterv készítése, mely a jövőbeni megelőzési és szolgáltatásszervezési feladatok tervezéséhez nyújt információkat;
- A fiatalok pszichés, magatartási, beilleszkedési és kapcsolati problémáinak kezelését segítő programok megvalósítása, valamint az életvezetési készségek és a szociális (társas) befolyásolás és interperszonális készségek fejlesztése - Workshopok szervezése: életvezetési készségek fejlesztése;
- Szakemberek számára szakmai műhelyek és esetmegbeszélő csoportok tartása;
- Csoportos foglalkozások szervezését és önszorgító csoportok bevonását segítő programok;
- Alternatív szabadidős programok;
- Az önismeret és a személyiség fejlesztését segítő alternatív technikák alkalmazását lehetővé tevő programok.

14. Helyi esélyegyenlőségi program (HEP)

2018-ban az önkormányzatoknál aktuálissá vált új esélyegyenlőségi program megírása, melynek elkészültét a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság alkalmazásában álló esélyegyenlőségi mentorok segítették.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a 201/2018. (XII. 20.) határozatával fogadta el a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP).

A HEP egyik célcsoportjaként szerepelnek a gyermekek. A HEP többek között részletesen kifejti a gyermek helyzetének általános jellemzőit, a veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek számát és arányát, valamint egészségügyi, szociális, lakhatási helyzetüket, a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat.

A HEP-ben rögzítésre került a problémák beazonosítása, a fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Salgótarján, 2020. május 15.

Fekete Zsolt
polgármester